

Quicksan Wet Natuurbescherming Kerkstraat 11 Nieuwaal Gemeente Zaltbommel

Ecologisch Adviesbureau Viridis bv
Beesdseweg 3-18
4104 AW Culemborg

T 0345 753 275
E info@bureau-iridis.nl
W www.bureau-iridis.nl
KvK 110 557 87
Btwnr NL 8212 39 119 B01
IBAN NL46 TRIO 0198 4486 00

Tekst: J. (Jasper) Hooymans
Veldonderzoek: J. (Jasper) Hooymans
Foto's: J. (Jasper) Hooymans

Foto voorblad: Kerkstraat 11 Nieuwaal

Projectnummer: 2018-104
Wijze van citeren: Hooymans, J, 2018. Quickscan Wet Natuurbe-
scherming Kerkstraat 11 Nieuwaal Gemeente
Zaltbommel Ecologisch Adviesbureau Viridis,
Culemborg, PRNR-2018-04.

In opdracht van: Gemeente Zaltbommel
Contactpersoon: Mw. M. Kriesch

Status: Concept, 6 september 2018
Ondertekening: T.H. (Theo) De jong
Paraaf:

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hier-
boven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag
worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel
van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schrifte-
lijke toestemming van de opdrachtgever en Ecologisch Adviesbureau
Viridis bv, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel
gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Ecologisch Adviesbureau Viridis is niet aansprakelijk voor vervolg-
schade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resul-
taten van de werkzaamheden, kaartmateriaal (Basis Registratie Topo-
grafie Kadaster 2018, tenzij anders wordt vermeld) inclusief getoonde
begrenzingsen of andere gegevens verkregen van Ecologisch Adviesbu-
reau Viridis. De opdrachtgever vrijwaart Ecologisch Adviesbureau Viri-
dis voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Omdat ecologisch onderzoek een momentopname is, kan de aanwezig-
heid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of beves-
tigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurispruden-
tie onderhevig. Ecologisch Adviesbureau Viridis is mede om die rede-
nen lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwa-
liteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbu-
reaus. Hierdoor zijn wij zo goed mogelijk op de hoogte van de nieuwste
ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet
van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij onze
onderzoekskwaliteit. Wij zijn echter niet aansprakelijk voor de gevolgen
van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch
voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

J. (Jasper) Hooymans

Quicksan Wet Natuurbescherming

Kerkstraat 11 Nieuwaal Gemeente

Zaltbommel

In opdracht van: Gemeente Zaltbommel

Inhoud

Samenvatting	1	3.5 Conclusie benodigd onderzoek	10
1 Inleiding	2	4 Onderzoeksmethode	11
1.1 Aanleiding en context	2	4.1 Literatuuronderzoek	11
1.2 Onderzoeksvragen	2	4.2 Veldonderzoek	11
1.3 Leeswijzer	2	4.3 Analyse	11
2 Plangebied en werkzaamheden	3	5 Resultaten en effectbeoordeling	12
2.1 Beschrijving van het plangebied	3	5.1 Vleermuizen	12
2.2 Beschrijving van de werkzaamheden	3	5.2 Vogels	13
3 Wettelijk kader en beschermde soorten	7	5.3 Overige soorten	14
3.1 Wettelijk kader	7	6 Conclusie en advies	15
3.2 Wet natuurbescherming	7	6.1 Beantwoording onderzoeksvragen	15
3.2.1 Natura 2000-gebieden	7	6.2 Mitigerende maatregelen	15
3.2.2 Soortbescherming	7	6.3 Conclusie	16
3.2.3 Vogellijst	8	7 Bronnen	17
3.2.4 Zorgplicht	9	7.1 Literatuur	17
3.3 Ontheffing, vergunning of vrijstelling	9	7.2 Websites	17
3.4 Natuurnetwerk Nederland (NNN)	9	Bijlage A. Overzicht algemene vrijstellingen	18

Samenvatting

De aanleiding voor het uitvoeren van onderhavige quickscan is de sloop van de thans aan de Kerkstraat 11 te Nieuwaal aanwezige opstallen en de bouw van een drietal woningen. In dit kader heeft de gemeente Zaltbommel aan Ecologisch Adviesbureau Viridis opdracht gegeven een onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming uit te voeren naar het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten middels een verkennend natuurwaardenonderzoek (Quickscan). Speciale aandacht zal uitgaan naar het voorkomen van de steenuil in het gebied.

Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet uit te sluiten. De steenuil maakt mogelijk gebruik van de steenuil kast en er zijn drie nesten van de huismus vastgesteld.

Tabel 1 | Samenvatting effecten en vervolgstappen per aangetroffen of verwachte soortgroep

Soortgroep	Effecten?	Vervolgstappen?
Vleermuizen	ja	Aanvullend onderzoek
vogels	Ja	Aanvullend onderzoek
Algemene broedvogels	mogelijk	Werken buiten broedseizoen

Met inachtneming van de beschreven mitigerende maatregelen, zijn negatieve effecten van de voorgenomen sloopwerkzaamheden op beschermde algemene broedvogels uitgesloten.

Mitigerende maatregelen betreffende negatieve effecten op de huismus, steenuil en vleermuizen zijn niet mogelijk.

Nader onderzoek naar steenuil, huismus en vleermuizen zijn noodzakelijk.

Mitigatie

Het uitvoeren van aanvullend onderzoek dient plaats te vinden in specifieke periodes. Voor het aanvullende onderzoek naar huismus, steenuil en vleermuizen uit te voeren dient er rekening gehouden met een onderzoeksperiode volgens onderstaande tabel.

Tabel 2 | Onderzoeksperiodes per soortgroep

Type	Onderzoek	Aantal bezoeken	Dagen tussen bezoeken	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	nov
Huisumus	1 apr t/m 20 juni	2	10											
Steenuil	15 feb t/m 15 apr	3	10											
Vleermuis	15 mei t/m 15 juli	2	(10) 30											
Vleermuis	15 aug t/m 1 okt	2	(10) 30											

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en context

De aanleiding voor het uitvoeren van onderhavige quickscan is de sloop van de thans aan de Kerkstraat 11 te Nieuwaal aanwezige opstallen en de bouw van een drietal woningen. In 2014 is door Hamabest een quickscan uitgevoerd onder het regiem van de toen van kracht zijnde Flora- en faunawet (De Wever, 2014). De gegevens in de rapportage zijn verouderd, bovendien is de wetgeving veranderd. Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. De sloop van de opstallen kan negatieve effecten veroorzaken op ter plaatse voorkomende beschermde soorten¹. Mogelijk worden daarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden.

In dit kader heeft de gemeente Zaltbommel aan Ecologisch Adviesbureau Viridis opdracht gegeven een onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming uit te voeren naar het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten middels een verkennend natuurwaardenonderzoek (Quickscan). Speciale aandacht zal uitgaan naar het voorkomen van de steenuil in het gebied.

1.2 Onderzoeksvragen

Om goed voorbereid te zijn op een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag van de Wet natuurbescherming geeft een Quickscan Wet natuurbescherming antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?
- Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?
- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?
- Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?

Voorliggend rapport geeft advies met betrekking tot de mogelijkheden om de geplande ruimtelijke ontwikkeling in overeenstemming met de Wet natuurbescherming uit te voeren.

1.3 Leeswijzer

In de rapportage worden bovenstaande onderzoeksvragen beantwoord. In hoofdstuk 2 zijn het plangebied en de werkzaamheden beschreven. In hoofdstuk 3 is het wettelijke kader met betrekking tot beschermde soorten in Nederland kort benoemd. In hoofdstuk 4 is de onderzoeksmethode beschreven en vervolgens zijn in hoofdstuk 5 de onderzoeksresultaten gepresenteerd (inclusief effectbeoordeling). De conclusie en het advies zijn in hoofdstuk 6 beschreven. Tot slot is een overzicht van de geraadpleegde literatuur in hoofdstuk 7 opgenomen.

¹ Beschermde soorten: alle onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten in de provincie Gelderland.

2 Plangebied en werkzaamheden

2.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Kerstraat 11 in het dorpje Nieuwwaal nabij Zaltbommel. Het is een landelijke omgeving gelegen aan de dorpsrand op nog geen 300 meter van de rivier de Waal. Het is een groot woonperceel met enkele opstallen die deels aan elkaar zijn gebouwd. Aan de straatkant gelegen woonhuis is vast gebouwd aan meerdere opstallen. Het complex gaat van een lager bakstenen gebouw met dakpannen over in een hoge schuur met asbestbeplating en houten rabat betimmering en daarna weer over in een lager bijgebouw die ook bedekt is met asbest golfplaten. In de grote opstal bevindt zich een paardenverblijf met hooizolder. Daarnaast staat er nog los van een kleinere open kapschuur met een aangebouwde carport. Op het perceel aan de achterzijde ligt een paardenweide met enkele bomen waaronder een solitaire notenboom. Aan de rand staan een drietal hoge ratelpopulieren. Achter op het perceel staan een aantal jonge

hoogstamfruitbomen en een notenboom met een steenuilenkast.

De steenuilenkast is gelegen op 70 meter afstand van de paardenstal en verkeerd in goede staat. De steenuil is er dit jaar tweemaal waargenomen maar heeft er niet gebroed, aldus dhr Harry Kolman van de plaatselijke Steenuilenwerkgroep.

In Figuur 2.1 en Afbeelding 2.1 t/m 2.8 is een impressie van het plangebied en de directe omgeving te zien.

2.2 Beschrijving van de werkzaamheden

Op het perceel aan de Kerkstraat 11 te Nieuwwaal staat nieuwbouw gepland. Het plan is om een drietal woningen te gaan bouwen. Hiervoor dienen de aanwezige opstallen gesloopt en het perceel bouwrijp gemaakt te worden. Voor zover bekend worden er geen bomen verwijderd.

Figuur 2.1 | Ligging van het plangebied

Afbeelding 2.1 | Het stenen gebouw overgaand in de grote schuur met het paardenverblijf.

Afbeelding 2.2 | Buitenzijde kapschuur.

Afbeelding 2.3 | De aaneengeschakelde gebouwen.

Afbeelding 2.4 | De grote schuur met het paardenverblijf en de hooizolder gezien vanaf de straatzijde.

Afbeelding 2.5 | Het zwaar beschadigde dakbeschot van het lagere tussen gebouwtje.

Afbeelding 2.6 | De hooizolder.

Afbeelding 2.7 | De open kapschuur met een aanbouw.

Afbeelding 2.8 | De binnenzijde van de open kapschuur.

Figuur 2.9 | De aanwezige steenuil kast in de notenboom.

Figuur 2 | Geschikt steenuil habitat.

3 Wettelijk kader en beschermde soorten

3.1 Wettelijk kader

De natuurwetgeving voor Nederland is per 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming heeft als doel bescherming, herstel en ontwikkeling van natuur zonder stijging van de lasten voor bedrijven en burgers. Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de Provincies. Deze decentralisatie houdt in dat de provincies nu o.a. verantwoordelijk zijn voor het toetsen van ontheffingsaanvragen. RVO blijft wel het bevoegd gezag voor het verlenen van ontheffing of vrijstellingen voor activiteiten en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk.

Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland, waarvoor de provincies beleid maken.

3.2 Wet natuurbescherming

Binnen de wet zijn de beschermingsregimes voor Natura 2000-gebieden, soortbescherming en houtopstanden als afzonderlijke hoofdstukken opgenomen, waardoor de wet via duidelijke en eenvoudige regels voorziet in een heldere implementatie van de Europese natuurbeschermingsrichtlijnen.

3.2.1 Natura 2000-gebieden

De wetgeving met betrekking tot Natura 2000-gebieden is vastgelegd in Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die op Europees niveau worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Vanuit deze richtlijnen worden specifieke diersoorten en hun habitat beschermd om de biodiversiteit te behouden, te herstellen of uit te breiden.

Het ondernemen van projecten of activiteiten in en/of in de omgeving van een Natura 2000-gebied kan mogelijk tot (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Indien het niet

mogelijk is om negatieve effecten op voorhand uit te sluiten, dan is er sprake van een vergunningsplicht en moet een habitattoets uitgevoerd worden.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Rijntakken' ligt op een afstand van ruim vier kilometer. Gezien de aard van de werkzaamheden en de afstand tot het Natura 2000-gebied is het uitgesloten dat er negatieve effecten ten aanzien van het Natura2000-gebied optreden.

Het is daarom niet noodzakelijk om een voortoets t.b.v. een habitattoets in het kader van Natura 2000 uit te voeren.

3.2.2 Soortbescherming

Het hoofdstuk 'Soortbescherming' uit de Wet natuurbescherming bestaat uit drie aparte beschermingsregimes, ook wel de passieve soortbescherming genoemd: 1) de Vogelrichtlijn; 2) de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en; 3) nationaal beschermde soorten. Voor deze drie beschermingsregimes gelden verschillende verboden en wettelijke belangen voor een ontheffingsaanvraag.

Vogelrichtlijn (artikel 3.1)

Voor van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. opzettelijk doden en vangen van vogels;
2. opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren;
3. eieren rapen en onder zich hebben;
4. opzettelijk verstoren van vogels;
5. het verbod onder 4) is niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de

ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 2.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.3, lid 4:

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora en fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten;
6. het selectief vangen, onder zich hebben of verstandig gebruik van bepaalde vogels.

Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Voor in het wild levende dieren van soorten, genoemd in de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. opzettelijk doden en vangen;
2. opzettelijk verstoren;
3. opzettelijk vernielen of rapen eieren;
4. opzettelijk beschadigen of vernielen voortplantings- of rustplaatsen;
5. opzettelijk plukken of vernielen planten.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 3.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.8, lid 5:

1. ter bescherming van flora en fauna, en instandhouding van natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wettelijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten of de daarvoor benodigde kweek;
5. op selectieve wijze een aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben.

Nationale beschermde soorten (artikel 3.10)

Voor in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. opzettelijk doden of vangen;
2. opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Voor vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 2.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.10, lid 2:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling;
- b. ter voorkoming van schade of overlast;
- c. ter beperking van de omvang van populaties;
- d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden;
- e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud landbouw of bossen;
- f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelten, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- h. in het algemeen belang.

Actieve soortbescherming

Naast de passieve soortbescherming zijn provincies wettelijk verplicht om soorten te beschermen middels de Natuurvisie (artikel 1.7) en de actieve soortbescherming (artikel 1.12). In het kader van deze actieve bescherming kunnen de provincies de lijst met beschermde soorten uitbreiden en/of gebieden aanwijzen waarvoor een extra inspanning nodig is om de staat van instandhouding van populaties te behouden of te herstellen.

3.2.3 Vogellijst

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd in het kader van de Vogelrichtlijn en het verdrag van Bern

(artikel 3.1 en 3.5). Een aantal vogelsoorten hebben een dubbele beschermingsstatus omdat zij onder beide beschermingsregimes vallen. Voor deze soorten geldt het verbod 'opzettelijk verstoren' ongeacht of deze verstoring van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

De nesten van vogels zijn beschermd als ze door de vogels in gebruik zijn, zowel in als buiten de gangbare broedperiode (15 maart tot 15 juli). De meeste vogels maken elk jaar een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De nesten van deze vogelsoorten zijn jaarrond beschermd waardoor de verbodsbepalingen van artikel 3.1 en 3.5 (afhankelijk van de soort) van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn (zie Kader 3.1). De wetgever verstaat onder verblijfplaatsen van vogels ook nesten en holtes waar de vogels ook buiten de broedtijd regelmatig verblijven.

3.2.4 Zorgplicht

Voor alle Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten (mét en zonder beschermstatus) is de zorgplicht van kracht (artikel 1.11). De zorgplichtbepaling houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt aan Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurmonumenten en in het wild levende planten en dieren, evenals voor hun directe leefomgeving dergelijke handelingen achterwege laat, mitigerende maatregelen neemt of compenserende maatregelen neemt.

3.3 Ontheffing, vergunning of vrijstelling

Het is mogelijk om voor de in de Wet natuurbescherming vermelde verboden een ontheffing of vergunning aan te vragen. Er kan alleen een ontheffing verleend worden als er aan drie criteria is voldaan:

- Er is geen alternatieve bevredigende oplossing mogelijk;
- Er moet sprake zijn van een wettelijk belang behorend bij het artikel dat overtreden wordt;
- Er mag geen afbreuk aan de staat van instandhouding van de populatie plaatsvinden.

Vrijstelling

Het is niet altijd nodig om een ontheffing aan te vragen wanneer er gevolgen voor beschermde planten- en diersoorten optreden. Er zijn verschillende soorten

vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden indien strikt en aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. De zorgplicht blijft ook bij het werken via een gedragscode onverminderd van kracht. Naast de gedragscode is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling te krijgen (artikel 3.11). Deze ministeriële regelingen zijn opgesteld door Gedeputeerde Staten als vrijstellingslijsten. Zie Bijlage A voor een overzicht voor de vrijgestelde soorten. In onderhavige rapportage wordt niet ingegaan op de voorkomende soorten van de vrijstellingslijst.

Gezien de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied die zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden, zijn negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde soorten niet uit te sluiten. Dit betekent dat er mogelijk verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden. Een Quickscan Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

3.4 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland, waarvoor de provincies beleid maken (NNN). Het NNN is ruimtelijk in de Provinciale Structuurvisie vastgelegd. Het vormt een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingszones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingszones tussen deze gebieden. Ook de beheersgebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot het NNN. De planologische verankering van het NNN vindt plaats in (gemeentelijke) bestemmingsplannen. Wanneer bij ruimtelijke ontwikkelingen een bestemmingsplan wijziging moet worden doorgevoerd dient altijd een 'Nee, tenzij'-toets te worden uitgevoerd. Hierin wordt beoordeeld of er als gevolg van de voorgenomen maatregelen significante effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het netwerk optreden.

Voor onderhavig project is het uitvoeren van een 'Nee, Tenzij'-toets niet nodig omdat er geen wijziging in de bestemmingsplannen plaatsvindt en/of het plangebied buiten de begrenzing van het NNN ligt.

- Quicksan Wet natuurbescherming;

3.5 Conclusie benodigd onderzoek

Voorafgaande aan de uitvoering van de werkzaamheden is het noodzakelijk de volgende toetsingen uit te voeren:

In onderhavig rapport worden de kaders, uitvoering, resultaten en effectbeoordeling van deze toets beschreven.

Kader 3.1 | Jaarrond beschermde vogelnesten

De meeste vogels gebruiken hun nest slechts eenmalig voor de voortplanting. Elk jaar bouwen de dieren een nieuw nest op meestal een andere locatie. Nesten van deze vogels zijn slechts gedurende het broedseizoen beschermd. Er zijn echter ook vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en waarop de verbodsbepalingen van artikel 3.1 en 3.5 (afhankelijk van de soort) van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn. Er worden 5 categorieën onderscheiden:

1. Vogels waarvan de nesten ook buiten het broedseizoen als vaste rust- en verblijfplaats gebruikt worden (voorbeeld: steenuil).
2. Koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: gierzwaluw en huismus).
3. Vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar en kerkuil).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. (voorbeeld: ransuil).
5. De volgende vogelsoorten behoren tot deze categorie: vogels die weliswaar terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De nesten van deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, tenzij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

4 Onderzoeksmethode

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen is een toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Hiermee is de ecologische waarde van het plangebied door middel van een literatuuronderzoek en een veldinventarisatie onderzocht. Op deze manier wordt het voorkomen van beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming bepaald. De gebruikte onderzoeksmethoden worden hieronder beschreven.

4.1 Literatuuronderzoek

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van bekende verspreidingsgegevens van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), verspreidingsatlassen van relevante soorten, het archief van Bureau Viridis en vrij beschikbare verspreidingsgegevens en de rapportage betreffende de quickscan Flora- en faunawet uit 2014 (De Wever, 2014). De resultaten van het literatuuronderzoek hebben uitgewezen welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied verwacht kunnen worden. Tijdens het veldbezoek is speciale aandacht besteed aan het mogelijke voorkomen van deze soorten. Nadere inlichtingen betreffende de steenuil is verkregen van dhr. Harry Kolman van de plaatselijke Steenuilenwerkgroep.

4.2 Veldonderzoek

Naast het literatuuronderzoek heeft Ecologisch Adviesbureau Viridis een veldbezoek uitgevoerd. Dit veldbezoek heeft plaatsgevonden op vrijdag 3

augustus 2018. Bij het veldbezoek is op basis van geografische ligging, terreingesteldheid en *expert judgement* beoordeeld of in en rond het plangebied beschermde soorten voorkomen. Er is specifiek gelet op de steenuil.

Er is eveneens beoordeeld of voor beschermde soorten geschikt leefgebied aanwezig is. Daarnaast is gekeken of aanvullend specialistisch onderzoek noodzakelijk is om de aanwezigheid van beschermde soorten en effecten van de werkzaamheden te kunnen beoordelen.

4.3 Analyse

De uit het literatuuronderzoek en veldonderzoek verkregen verspreidingsgegevens van beschermde soorten zijn geanalyseerd om na te gaan of er bij de uitvoering van de werkzaamheden mogelijk verbodsbepalingen (art. 3.1, 3.5 of 3.10) van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Wanneer blijkt dat er mogelijk beschermde soorten voorkomen die negatieve effecten kunnen ondervinden van de plannen is dit beschreven. Wanneer mogelijk worden alternatieven aangeboden om negatieve effecten te voorkomen of te verzachten. Indien het voorkomen van de soorten en/of de negatieve effecten nader onderzoek behoeft, wordt dit aangegeven in de toetsing.

5 Resultaten en effectbeoordeling

Hierna worden de resultaten van het literatuuronderzoek en veldonderzoek per soortgroep besproken. Daarbij is per soortgroep een effectenbeoordeling opgenomen, waarin helder beschreven wordt of er negatieve effecten op beschermde soorten te verwachten zijn en, indien van toepassing, of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn om deze effecten te voorkomen.

5.1 Vleermuizen

Op basis van het literatuuronderzoek is het bekend dat in de directe omgeving van het plangebied vleermuizen verwacht kunnen worden. Hierbij gaat het vooral om recente waarnemingen van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger, foeragerend in de omgeving van Nieuwaal. Verblijfplaatsen zijn niet geregistreerd.

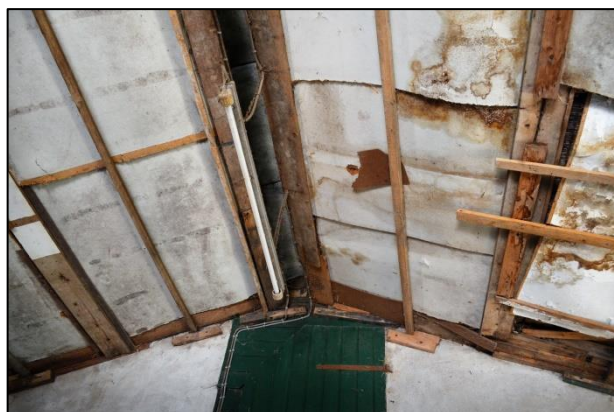
Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen wordt onderscheid gemaakt in vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied.

Vaste verblijfplaatsen

In de opstallen zijn potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. Mogelijk kunnen er vleermuizen via gaten en kieren achter de houten betimmering weg kruipen en tussen het dakbeschot. Achter de houten betimmering zit een kleine ruimte waar een vleermuis zeker een paarverblijfplaats kan hebben. Ook is niet uit te sluiten dat vleermuizen hier grotere ruimtes kan bereiken waar zich potentiële zomerverblijfplaatsen kunnen bevinden. Nader onderzoek is dan ook noodzakelijk om verblijfplaatsen met zekerheid te kunnen vaststellen al dan niet uit te sluiten.

Figuur 5.1 | De potentiële verblijfplaats achter de betimmering.

Figuur 5.2 | Dakbeschot waar tussen mogelijk vleermuizen kunnen verblijven.

Vliegroutes

De meeste soorten vleermuizen verplaatsen zich langs lijnvormige elementen in het landschap, zoals bomenrijen, kanalen en bijvoorbeeld doorlopende gevels van bebouwing. Dit noemt met vliegroutes. De bebouwing die gesloopt gaat worden maakt geen onderdeel uit van een lijnvormig element in het landschap. Het is dan ook uitgesloten dat de onderzochte woningen deel uitmaken van een vliegroute voor vleermuizen.

Foerageergebied

Vleermuizen jagen op insecten langs waterpartijen en langs bosranden. Maar ook in open schuren jagen soorten als gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis. Binnen de kaders van het plangebied ontbreekt het aan wateren en geschikte bosranden. In de open schuren zijn geen afgebeten vlinder-vleugels aangetroffen, dit sluit een essentiële foerageerplek voor de gewone grootoorvleermuis uit. Er zal dan ook enkel door langs vliegende dieren gevoerd worden. Essentieel foerageergebied is hierbij uitgesloten.

Effectbeoordeling

Negatieve effecten door de sloop op vliegroutes en foerageergebied worden niet verwacht.

- Het slopen van de opstallen heeft geen negatieve effecten op vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen.

Binnen het plangebied komen mogelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen voor.

- Nader onderzoek naar vaste verblijfplaatsen van vleermuizen is noodzakelijk.

5.2 Vogels

Er is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van jaar rond beschermde nesten van vogels en algemene broedvogels. De nesten van huismus en gierzwaluw zijn jaar rond beschermd.

In de open kapschuur zijn drie nesten van de huismus aangetroffen tussen de steunbalken onder het dak. Het onderzoek is uitgevoerd op 3 augustus 2018. De datum 3 augustus ligt buiten de actieve broedperiode van huismussen. Daarom kan geen juridisch steekhoudende uitspraak gedaan worden over de status van de nesten. Nader onderzoek in de broedperiode volgens de richtlijnen van de soortenstandaard huismus (BIJ12, 2017) is noodzakelijk.

Figuur 5.3 | Een van de huismusnesten in de open kapschuur.

Voor de gierzwaluw zijn de opstallen ongeschikt wegens het ontbreken van een dak overstek met daarachter geschikte holle ruimtes om te broeden. Bovendien zijn de daken zijn niet steil genoeg en ongeschikt wegens de asbestbeplating. De bebouwing met dakpannen is te laag om als geschikte nestlocatie te dienen. De aanwezigheid van nesten van gierzwaluw is daardoor uitgesloten.

Uilen worden verwacht binnen het plangebied en de steenuil is er dit jaar met zekerheid vastgesteld, aldus dhr. Kolman van de steenuilenwerkgroep. In de notenboom achter op het terrein is een steenuilenkast aanwezig. De kast is dit jaar gebruikt als rustplek door steenuilen. Er is volgens de dhr. Kolman niet gebroed. In de omgeving zit wel een aantal broedparen waarvan nog niet alle bekend zijn waar ze precies broeden. In Nieuwaal is anderhalf jaar geleden een sporthal gerenoveerd waar steenuilen broedden. Dit steenuilenpaar is nog niet elders met zekerheid vastgesteld. Dat betekent dat het paar mogelijk komend voorjaar de aanwezige nestkast als broedplek kan innemen. Nader onderzoek komend voorjaar is dan ook noodzakelijk om de steenuil activiteiten op het terrein vast te leggen en om vast te stellen of de kast ook daadwerkelijk in gebruik is. Op het terrein ontbreekt het aan geschikte holle ruimtes waar de steenuil tot broeden kan komen. Alleen de nestkast biedt broedgelegenheid.

Naast de steenuil worden er geen andere uilen verwacht. Er is geen kerkuilkast aanwezig. In geen van de opstallen zijn sporen van uilen aangetroffen in de vorm van braakballen, poepsporen of prooiresten.

Er bestaat de mogelijkheid dat er algemene broedvogels tot broeden kunnen komen in de dakgoot of onder op de houten balken van de kapschuur of de hooizolder.

Effectbeoordeling

Er zijn drie nesten van de huismus aangetroffen. Nesten van huismus zijn jaarrond beschermd. De status van de nesten is onduidelijk. Nader onderzoek in voorjaar 2019 is noodzakelijk.

Op het terrein hangt een steenuil kast. De status is onduidelijk en nader onderzoek vroeg in het voorjaar van 2019 is dan ook noodzakelijk.

Als de panden gedurende het broedseizoen worden gesloopt dan is een extra broedvogelcontrole noodzakelijk. Het broedseizoen loopt van 15 maart tot 15 juli.

- Nader onderzoek naar de aanwezigheid van broedparen van huismus en steenuil is noodzakelijk.
- Voorafgaande aan de sloop in het broedseizoen dient een broedvogelcontrole uitgevoerd te

worden. Indien broedende vogels worden aangetroffen dient de sloop uitgesteld te worden.

5.3 Overige soorten

In het plangebied zijn geen beschermde soorten amfibieën, grondgebonden zoogdieren, vaatplanten, reptielen en ongewervelden aangetroffen. Dergelijke soorten (met uitzondering van enkele vrijgestelde soorten) worden op basis van bekende verspreidingsgegevens, de terreingesteldheid en de eisen die deze soorten aan hun leefgebied stellen niet verwacht.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde amfibieën, grondgebonden zoogdieren, vaatplanten, reptielen en ongewervelden in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen.

- Het is uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op overige beschermde soorten.
- Wel moet rekening worden gehouden met de algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).

6 Conclusie en advies

6.1 Beantwoording onderzoeksvragen

Om na te gaan of door de ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming al dan niet overtreden worden, worden de onderzoeksvragen onderstaand beantwoord.

- *Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?*

Ja, in het plangebied zijn drie jaar rond beschermde nesten van de huismus aangetroffen. Mogelijk worden de nesten nog gebruikt. Op het terrein hangt een steenuilkast die mogelijk in gebruik is door een steenuil. Bovendien worden beschermde vaste verblijfplaatsen van vleermuizen verwacht.

- *Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?*

Ja, de sloop heeft negatieve effecten op de aanwezige huismusnesten en potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen. Verwijdering van de steenuil nestkast heeft negatieve effecten op de steenuil.

- *Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?*

Ja, voor de algemene broedvogels moeten de sloopwerkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd of er moet voor aanvang van de sloop een broedvogelcontrole worden uitgevoerd.

- *Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?*

Ja, het uitvoeren van nader huismusonderzoek is noodzakelijk om aan te tonen dat de nesten nog in gebruik zijn.

Ja, het uitvoeren van nader steenuil onderzoek is noodzakelijk om aan te tonen dat de nestkast in gebruik is.

Ja, het uitvoeren van nader vleermuisonderzoek is noodzakelijk om aan te tonen of er daadwerkelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn.

6.2 Mitigerende maatregelen

Indien de beschreven mitigerende maatregelen in acht worden genomen, is er geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming betreffende de algemene broedvogels. De mitigerende maatregelen zijn:

- De sloop van de opstallen dient bij voorkeur plaats te vinden buiten het broedseizoen, dus van 15 augustus tot 15 maart.
- Te allen tijde dient voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden een broedvogelcontrole uitgevoerd te worden.

Vanuit de Wet Natuurbescherming geldt een algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming). Om invulling te geven aan deze zorgverplichting zijn de volgende mitigerende maatregelen noodzakelijk:

- Werkzaamheden in het plangebied dienen met de minste schade voor aanwezige planten en dieren uitgevoerd te worden;

6.3 Conclusie

- Met inachtneming van de beschreven mitigerende maatregelen, zijn negatieve effecten van de voorgenomen sloopwerkzaamheden op beschermde algemene broedvogels uitgesloten.
- Mitigerende maatregelen betreffende negatieve effecten op de huismus, steenuil en vleermuizen zijn niet mogelijk.
- Nader onderzoek naar steenuil, huismus en vleermuizen zijn noodzakelijk.

7 Bronnen

7.1 Literatuur

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & Eis Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). – Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuisen Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Vertaling en bewerking PHC Lina. De Fontein/Tirion Uitgevers BV, Utrecht.

Kleukers, R.M.J.C., E.J. van Nieukerken, B. Odé, L.P.M. Willemse & W.K.R.E. van Wingerden, 1997. De sprinkhanen en krekels van Nederland (Orthoptera). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierversamenwerking (2017) Vleermuisprotocol maart 2017.
www.netwerkgroenebureaus.nl.

Netwerk Groene Bureaus, 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017).

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

7.2 Websites

Verspreidingsatlas planten
Via www.verspreidingsatlas.nl/planten

Nationale Databank Flora en Fauna
Via www.ndff-ecogrid.nl/

Bijlage A. Overzicht algemene vrijstellingen

Tabel 1 | Overzicht vrijgestelde soorten Provincie Gelderland

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Zoogdieren	Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Zoogdieren	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Zoogdieren	Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Zoogdieren	Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Zoogdieren	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Zoogdieren	Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex areneus</i>
Zoogdieren	Haas	<i>Lepus europeus</i>
Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Zoogdieren	Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Zoogdieren	Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Zoogdieren	Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Zoogdieren	Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Zoogdieren	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Zoogdieren	Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Zoogdieren	Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Zoogdieren	Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Zoogdieren	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Zoogdieren	Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Amfibieën	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Amfibieën	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Amfibieën	Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Amfibieën	Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus (Rana ridibunda)</i>
Amfibieën	Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus (Rana esculenta)</i>

